

Megjelent a Magyar Élelmiszerkönyv első része

A Földművelésügyi Minisztérium 1993. március 31-én sajtótájékoztatón mutatta be a Magyar Élelmiszerkönyv első részét, mely a friss, fogyasztásra szánt gyümölcsökre és zöldségekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Bár az új szabványformára készített leírások nem térnek el jelentősen a korábbi szabványoktól, mégis a korábbinál határozottabban veszik át és így a hazai előállítók számára is kötelezővé teszik az Európai Gazdasági Közösség előírásait. Egyrészt az EK-val kötött Társulási Szerződés is erre kötelezi az FM-et, másrészt ez a magyar mezőgazdaságnak, iparnak, kereskedelemnek és a fogyasztóknak egyaránt érdeke. Az első rész elkészítéséhez jelentős segítséget nyújtott a németországi Hans Seidel Alapítvány, melynek révén sikerült összehangolni (harmonizálni) az egyik legfontosabb zöldség-gyümölcs vásárlónknál honos élelmiszerszabályozást az új magyar rendelkezésekkel, ajánlásokkal. A Magyar Élelmiszerkönyv első része az MSZH Szabványboltjában szerezhető be (Budapest IX. Üllői út 25.).

A Magyar Élelmiszerkönyv elkészítését már az 1976. évi első Élelmiszertörvény elrendelte, majd az 1988. évi módosítás is sürgette, különös tekintettel a már akkor megújításra váró - és részben el is végzett - élelmiszer-címkék, árujelzések korszerűsítésére. Az új Élelmiszertörvény, melynek tervezetét már több fórum megvitatta és észrevételezte, valószínűleg még ez évben az Országgyűlés elé kerül, amennyiben ez késik, úgy egy Kormányrendelet fogja biztosítani az Élelmiszerkönyv jogosítványainak hatósági életbeléptetését. A már elkészült EK-előírásokat tartalmazó kötet kötelezővé tételét az új élelmiszertörvény életbe lépése előtt megkezdte az FM, mivel ez védelmet nyújt a rossz minőségű külföldi áruk forgalmazása ellen.

A Magyar Élelmiszerkönyv második kötete, mely a feldolgozott élelmiszerek minőségére vonatkozó irányelveket rögzíti, előreláthatóan jövő tavasszal kerül forgalomba. A harmadik kötet az analitikai és mintavételi módszerek gyűjteménye, melynél figyelembe veszik a FAO/WHO Codex Alimentarius által kidolgozott - magyar közreműködést is tartalmazó - eljárásokat. A teljes Magyar Élelmiszerkönyv várhatóan 1996-ban kerül forgalomba, az állandó változtatások, módosítások miatt cserélhető lapokkal, gyűrkönyv formájában. A munka tartalmi vonatkozásaival kapcsolatban Salamon Aurél elmondta, hogy élelmiszer termékeink 75 %-ban megfelelnek az EK előírásainak, 15 % kissé eltér, míg 10 % nagymértékben különbözik. Az EK lehetővé teszi a szervezeten kívüli országoknak, így hazánknak is, hogy az EK tagországokba exportált áruk minőségét maguk ellenőrizzék. Ez jelentős anyagi terheket jelent hazánknak,

különösen a mikro-szennyezőanyagok (növényvédőszer, hormonok, stb.) kimutatására alkalmas nagy teljesítményű műszerek beszerzése és üzemeltetése vonatkozásában. A Világbank anyagi támogatásával hat regionális élelmiszerellenőrző állomást szereltünk fel ilyen készülékekkel, az ártalmas anyagok kimutatására. Az ellenőrzést nehezíti, hogy az élelmiszer előállítók, gyártók száma jelentősen megnőtt az utóbbi években, míg az ellenőrzést végzők létszáma csökkent.

Hírek a külföldi élelmiszer minőségszabályozás eseményeiről

25/93 Japán - Szigorúbban kell szabályozni az élelmiszerek peszticid maradványait

A japán fogyasztói érdekvédelmi csoportok perrel fenyegetik a kormányt arra az esetre, ha - szerintük - túlságosan alacsonyan szabná meg 16-féle szermaradvány élelmiszerekben megengedhető maximális mennyiségét (World Food Regulation Review, 1992. október, 4. oldal).

26/93 Egyesült Királyság - Bevezetik a metrikus mértékegységeket

Várhatóan rövid időn belül az Egyesült Királyság parlamentje elé terjesztik azt a törvényjavaslatot, amely megkövetelné a metrikus mértékegységek alkalmazását az élelmiszerek jelölésében. Amennyiben a javaslat elfogadást nyer, 1994. december 31-től kezdődően betiltanák az olyan mértékegységek, mint pl. a pint, a quart és a gallon jelölését az élelmiszereken, s helyettük bevezetnék azok metrikus megfelelőit. Ez a rendelkezés az 1990. évi Élelmiszer Biztonsági Törvény részét képezi és az a célja, hogy végrehajtsa a szigetországban a 80/181 számú EK Direktíva rendelkezéseit. Bizonyos mentességek azonban továbbra is fennmaradnak. Így például egészen 1999. december 31-ig használhatók még a hagyományos súly- és űrmértékek azoknál a termékeknél, amelyek nem előre csomagolt állapotban kerülnek értékesítésre. Az újra felhasználható poharakban vagy más edényekben kiserelt sör, almabor, víz, limonádé és gyümölcsle esetében ugyancsak 1999 végéig használatban marad a font és a "fluid ounce" (28.413 cm³). (World Food Regulation Review, 1992. október, 4-5. oldal)

27/93 USA - A baromfihús besugárzása

Az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma (USDA) által kibocsájtott végleges szabályozást követően az USA-ban törvényes keretek között folytatható a baromfihús besugárzása a humán betegségek kiváltásáért felelős patogén baktériumok elpusztítása érdekében. A baromfihús besugárzásának jogi szabályozását egy floridai élelmiszer kereskedelmi cég kezdeményezte az USDÁ-nál. Most, a törvényes rendelkezés megszületését követően a cégnek mintegy 30 napos időszakra van szüksége a kapcsolódó minőségbiztosítási rendszerek kiépítésére, s azután megkezdődhet a besugárzott baromfihús kiskereskedelmi értékesítése. Sam Whitney, a Vindicator Inc. cég elnöke szerint nagy a kereslet a besugárzott baromfihús iránt.

Az USDA Élelmiszer Biztonsági és Ellenőrző Szolgálat (FSIS) értelmezése szerint a szeptember 21-én publikált új előírás a friss és fagyasztott, nyers egész vagy vágott baromfi besugárzását teszi lehetővé, a lehető legkisebb sugárdózis alkalmazásával. A besugárzás azonban semmiképpen sem jelent sterilizálást, ezért a másodlagos fertőzést elkerülendő további helyes tárolásra, kezelésre és feldolgozásra van szükség. A besugárzott élelmiszerek címkéjén a nemzetközi zöldszínű jelet kell alkalmazni, a következő szöveg kíséretében: "Besugárzással kezelve". Ugyancsak fel kell tüntetni a további információkat: "Fagyasztva tárolandó". (World Food Regulation Review, 1992. október, 5-6. oldal)

28/93 USA - Új jelölési forma a hús- és baromfi készítményekre

Standard jelölési formát javasol az USDA a hús- és baromfi készítményekre. "Az étrendi útmutatás szerinti kontroll" olyan szemléletet tételez fel, miszerint minden élelmiszer a fogyasztó teljes étrendjének a szerves részét képezi, ezért a legfontosabb tápanyagok (zsír, koleszterin, nátrium, vitaminok és ásványi anyagok) tételesen felsorolásra kerülnek. Ezzel szemben "Az ajánlott napi bevitel szerinti kontroll" nem csak felsorolja az említett tápanyagokat, hanem életkor, nem, végzett munka és testalkat szerint közli a javasolt napi mennyiségeket is (World Food Regulation Review, 1992. október, 8. oldal).

29/93 USA - A WHO irányelvek továbbra is szorgalmazzák az ivóvíz klórozását, annak rákkeltő hatása ellenére

Az Egészségügyi Világszervezet 1993-ban korszerűsíti az ivóvízre vonatkozó minőségi irányelveket. A mikrobiológiai szennyeződések elleni küzdelem jegyében valószínűleg előtérbe kerül az ivóvíz fertőtlenítésének kérdése, bár laboratóriumi kísérletek tanúsága szerint a klórozott víz rákra hajlamosít. A WHO irányelveit az egyes országok kormányai eddig is széles körben alkalmazták, ezért a mostani korszerűsítés elsősorban a Harmadik Világ gondjainak enyhítésére irányul, ahol igen elterjedtek a szennyezett ivóvíz okozta megbetegedések. Az új irányelvek - amelyek ajánlásokat is tartalmaznak az ivóvíz kémiai és radiológiai minőségével kapcsolatban - mintegy 128, az ivóvízben gyakran jelenlevő vegyi anyag okozta egészségügyi kockázat pontos felmérését végzik el, állatkísérletek alapján. Tekintettel arra, hogy az ivóvíz patogén kórokozóktól való megtisztítása legtöbbször klór vagy jód segítségével történik, itt elsősorban ezen vegyszerek egészségügyi hatásainak vizsgálatáról van szó.

A fejlett országokban, ahol a járványok és a természeti katasztrófák fellépésére ritkábban kell számítani, a tudomány egyre intenzívebben foglalkozik a hosszútávú kockázati tényezők kiszűrésével. Így például az USA-ban megállapították, hogy a klórozott városi ivóvíz fogyasztása legalább 18%-ban járul hozzá a végbélrákos, illetve 9%-ban a húgyhólyag-rákos megbetegedések számának emelkedéséhez. A Kaliforniai Környezetvédelmi Hivatal (Cal/EPA) szerint nem is annyira maguk a fertőtlenítőszeresek, hanem inkább azok melléktermékei, mindenekelőtt a trihalometán származékok jelentenek egészségügyi kockázatot. Az ebbe a csoportba tartozó kloroform mennyiségét például az ivóvízben 1 ppb értékben tartják indokoltnak maximálni. Az USA Környezetvédelmi Hivatala 1993 júniusáig olyan javaslat tervezetét készít előterjeszteni, amely egyensúlyt

teremtene az ivóvíz mikrobiológiai szennyezettsége, valamint az annak leküzdését szolgáló fertőtlenítőszerrel által okozott kockázati tényezők között. (World Food Regulation Review, 1992. október, 16-17. oldal)

30/93 Franciaország - A kormány prioritásként kezeli az élelmiszeripar Egységes Európai Piacához való adaptációját

Az 1993-as franciaországi prioritások között szerepel az élelmiszeriparnak az Egységes Európai Piacához való alkalmazkodása, a vágóhidakra vonatkozó szabványok továbbfejlesztése, valamint az élelmiszerek minőségének javítása (World Food Regulation Review, 1992. november, 4. oldal).

31/93 Magyarország - Privatizáció és versenyképesség a magyar mezőgazdaságban

Raskó György, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára szerint Magyarország kiterjedt mezőgazdasága vonzó alkalmakat kínál a nyugati beruházók számára. A magyar gazdaságon belül az agrárágazat privatizációja folyik a leggyorsabban. Számos nyugati vállalat már eddig is előnyhöz jutott Magyarországnak az Európai Közösséggel kötött és március 1-én életbe lépett társulási szerződése révén, amely lehetővé teszi, hogy magyar élelmiszerek - a vámok és a kvóták csökkenése következtében - nagyobb mennyiségben jussanak el a nyugat-európai piacokra. A magyar termékek iránt jelentkező igények kielégítése érdekében az Unilever, a Ferruzzi, a PepsiCo, a Coca-Cola, a Conagra, a Philip Morris és a Cargill cég már vagy megvásárolt korábban állami tulajdonban levő magyar élelmiszerfeldolgozó üzemeket, vagy pedig újakat épített az országban. Az élelmiszergazdasági privatizáció lehetőségei azonban még koránt sem merültek ki, így a jövőben elsősorban a tej-, a hús-, a gabona-, valamint a konzervipar kerül privatizálásra. Az egyéni gazdálkodók, illetve a termelőszövetkezetek részére 1993. január 1-től kiépítendő szaktanácsadási hálózat további bekapcsolódási lehetőséget biztosít a Nyugat számára.

Magyarország jelenleg mezőgazdasági termékeinek kb. egyharmad részét exportálja. A nagy nyári aszály, valamint a kelet-európai, mindenek előtt a szovjet piac összeomlása ellenére Magyarországnak már a második egymást követő évben sikerül növelnie élelmiszer exportját. Ezt elsősorban a társult tagsági viszony teszi lehetővé, mivel az alacsonyabb vámok következtében emelkedtek az exportárak. Sőt, idén részben sikerült visszaszerezni a volt szovjet piacot, ugyanis a korábbi tagköztársaságok területén nagy kereslet mutatkozik gabona és nyershús iránt. Az Ukrajnába, Örményországba, és a még távolabbi utódállamokba irányuló kivitel idén mintegy 5-600 millió dollár bevételt jelent kemény valutában. A szárazság következtében előállt, 2,5 millió tonnás kukorica termés kiesés az export területén közvetlenül nem érezteti a hatását. Magyarország összes exportjának több mint 60%-a az Európai Közösségbe irányul, amelynek 80%-át a feldolgozott élelmiszerek (szalámi, gyümölcsle, libamáj) teszik ki, viszont igen szigorú megkötés érvényesül a gabona és a nyershús viszonylatában.

Raskó György szerint a magyar mezőgazdaság versenyképessége figyelemre méltó, ugyanakkor az állami támogatottság szintje a világon a legalacsonyabbak közé tartozik. Míg az EK farmerei átlagosan 49%-os támogatásban részesülnek, addig a magyar gazdálkodó mindössze 9% szubvenciót kap (ez az érték csak Új-Zélandban alacsonyabb: 7%). Az élelmiszerárak versenyképességének fenntartásához az is hozzájárul, hogy igen alacsony a munkabér-költség, és a nagyüzemi formák fennmaradása következtében gazdaságos méretekben folyik a termelés. Továbbra sem lehet tehát cél a termelőségvetkezetek és az állami gazdaságok teljes felaprózódása. Mindehhez hozzájárul még, hogy Magyarországon az ipar mindig sokkal kisebb jelentőségű volt, mint a mezőgazdaság. Éppen ezért az agrárszektornak gyakorlatilag önfenntartónak kell lennie, ami szintén megköveteli a versenyképesség megőrzését. (World Food Regulation Review, 1992. november, 4-5. oldal)

32/93 Franciaország - A biotechnológia alkalmazásának akadályai

Egy OECD-jelentés szerint az ipari kényszer, a közvélemény részéről tapasztalható ellenállás, valamint a mezőgazdasági protekcionizmus mellett a nem megfelelő szabadalmi oltalom az egyik legfőbb külső akadály annak, hogy tovább késlekedik a biotechnológiai eljárások alkalmazása az agráripari szférában (World Food Regulation Review, 1992. november, 6. oldal).

33/93 USA - Peszticid maradványokkal szennyezett élelmiszerek illegális kereskedelme

A Legfőbb Állami Számvevőszék jelentése szerint a tiltott peszticid maradványokkal szennyezett, importált élelmiszerek egyharmada 1988 és 1990 között illegális úton jutott el az amerikai fogyasztókhoz. A jelentés fő megállapítása: az Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció, illetve a vámszervek képtelenek biztosítani, hogy az importőrök visszaküldjék vagy megsemmisítsék a szennyezett élelmiszer szállítmányokat (World Food Regulation Review, 1992. november, 7. oldal).

34/93 Egyesült Királyság - Új bioélelmiszer felügyeleti rendszer

Az új jogi szabályozás értelmében 1993. január 1-től minden, az Egyesült Királyság területén bioélelmiszer előállításával, feldolgozásával és csomagolásával foglalkozó szervezetre érvényes a bejegyztetés kötelezettsége. Tevékenységüket az érintett szervezetek kizárólag az Európai Közösség ide vonatkozó szabványaival összhangban végezhetik. A Mezőgazdasági, Halászati és Élelmiszeripari Minisztérium (MAFF) tájékoztatása szerint ugyanis az 1992. évi Bioélelmiszer Törvény gondoskodik a 2092/91 EK számú rendelet végrehajtásáról az Egyesült Királyságban. A törvény előírásai természetesen vonatkoznak minden olyan szervezetre is, amely bioélelmiszert szállít az Európai Közösség területére. A rendelkezések betartásának megfigyelésével és ellenőrzésével az "Élelmiszerek Britanniából" nevű szervezetet bízták meg. Emellett az 1987-ben létrehozott "Brit Bioélelmiszer-szabvány Nyilvántartó" (UKROFS) elnevezésű független testület is felelős a bioélelmiszerek termeléséért, beleértve az ezzel kapcsolatos kutatási és

fejlesztési szaktanácsadást is. A független elnökkel és igazgatóval rendelkező testület egyaránt képviseli a bioélelmiszer termelők, feldolgozók, forgalmazók, fogyasztók, valamint az érintett hatóságok érdekeit. Szabványok kibocsátása mellett az UKROFS egy olyan felügyeleti rendszert épített ki, amely minden tekintetben megfelel a közösségi előírásoknak. A Bioélelmiszer Törvény által érintett szervezetek regisztrációját az UKROFS végzi.

A bioélelmiszerekkel kapcsolatos eddigi EK-szabályozás kizárólag a növényi eredetű termékekre vonatkozik. A MAFF szerint azonban már a közeljövőben számítani lehet az állati termékekkel kapcsolatos javaslatok kibocsátására is. (World Food Regulation Review, 1992. november, 7. oldal)

35/93 Franciaország - Miniszteri értekezlet az EK belső piacról

Az Európai Közösség miniszterei megállapodtak abban, hogy az élelmiszerek szennyeződéseivel kapcsolatos jogi szabályozás megteremtése csakis összehangolt eljárások útján lehetséges. Ez a döntés alkalmas rá, hogy betiltsák az olyan élelmiszerek forgalmazását, amelyek toxikológiai szempontból megengedhetetlen mennyiségű szennyező anyagot tartalmaznak. Az említett jogi szabályozás arra is felhatalmazza az Európai Bizottságot, hogy - az Élelmiszer Állandó Bizottság közreműködésével - az egyes szennyező anyagok vonatkozásában ún. maximális tolerancia szinteket állapítson meg. Ezek nyilvánosságra hozatala jegyzék formájában történik majd, ahol az egyes szennyeződésekre többféle szintet is megjelölhetnek aszerint, hogy mely élelmiszer tartalmazza azokat. A jegyzékben ezen kívül feltüntetik a meghatározást szolgáló analitikai és mintavételi módszereket is. Az egyes tagállamok a saját területükön felfüggeszthetik, de meg is szigoríthatják az új rendelkezések alkalmazását, amennyiben az élelmiszerek szennyeződéseivel kapcsolatosan újonnan felmerülő információk azt indokoltá teszik. Erről természetesen haladéktalanul kötelesek értesíteni a Bizottságot és a többi tagállamot.

Egy panasz kapcsán - miszerint az Élelmiszertudományi Bizottság (SCF), az EK Bizottság élelmiszer biztonsági tanácsadó testülete a jelen feltételek mellett nem képes megfelelni az Egységes Európai Piac által támasztott követelményeknek - a miniszterek arról is határoztak, hogy a tagállamoknak haladéktalanul javítaniuk kell az SCF részére nyújtott műszaki-technikai, valamint adminisztratív támogatásukat. A miniszteri javaslat alapján a tagországok kötelesek nemzeti törvényhozásukat és adminisztratív rendelkezéseiket úgy alakítani elsősorban a táplálkozástudomány, a toxikológia, a biotechnológia, az új élelmiszerek, valamint a kockázatok felmérése területén, hogy az SCF hozzájuthasson a számára szükséges információhoz. (World Food Regulation Review, 1992. november, 14. oldal)

36/93 Franciaország - Az Európai Törvényszék támogatja a hormonkészítmények alkalmazását megszigorító holland törvényt

Az Európai Bíróság határozata értelmében nem ellentétes az Európai Közösség törvényeivel az a holland jogszabály, amely megtiltja a bizonyos betiltott hormonkészítményekkel kezelt állatok birtoklását és forgalmazását. A Bíróság indoklása szerint a szóbanforgó holland törvény jogszerű, még abban az esetben is,

ha az EK előírások csupán az ilyen hormonkészítmények állatoknak való beadását tiltják, illetve az adott hormont tartalmazó húsok emberi fogyasztás céljára történő értékesítését (World Food Regulation Review, 1992. november, 14. oldal).

37/93 USA - Az Élelmiszer Adalék Törvény végrehajtása

Az 1992. évi Élelmiszer Adalékanyag Törvény 1993 decemberéig ad haladékot az Élelmiszer Jelölési és Oktatási Törvény, 1990 vitaminokkal, ásványi anyagokkal, fűszerekkel és más élelmiszer adalékokkal kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtására. A washingtoni Patton, Boggs & Blow cég szakértői szerint az élelmiszerek címkéjén legalább 1993. november 8-ig a jelenleg érvényben levő ajánlott napi mennyiségek alapján kerül feltüntetésre a vitamin- és az ásványi anyag tartalom. Ezeket a mennyiségeket még 1968-as adatok és ajánlások alapján állapították meg (World Food Regulation Review, 1992. november, 18. oldal).

38/93 Belgium - Egységes élelmiszer felügyelet az Európai Közösségben

A fogyasztói bizalom megerősítése és a tisztességes kereskedelem érdekében - figyelembe véve az Egységes Európai Piac közelgő megvalósulását is - a Bizottság az egész Közösségre kiterjedő élelmiszer ellenőrzési rendszert javasol. Különös tekintettel az egészségvédelmi szempontokra, a javaslat elsősorban a fagylalkészítmények, a készételek és a gyermektápszerek ellenőrzésére helyezi a fő hangsúlyt. Eszerint a fagylaltot és a készételeket a baktériumok és egyéb kórokozók (pl. Salmonella) kimutatása érdekében mikrobiológiai vizsgálatnak kell alávetni, míg a zöldségféléket tartalmazó bébiételeknél a nitrát és nitrit koncentráció igényel különös figyelmet. A Bizottság javaslatja az élelmiszer ellenőrzéssel kapcsolatos követelmények harmonizálásáról szóló, 89/397/EEC számú direktíva kiegészítéseként fogható fel mint olyan, az egész Közösség területén érvényes élelmiszer felügyeleti program, amely biztosítja az egyes előírásoknak az egyes tagállamok nemzeti törvényhozásában való érvényesülését. Ide tartozik többek között a hamisítások kiszűréséért folytatott küzdelem is, mint a fogyasztói érdekvédelem és a tisztességes kereskedelem alapvető feltétele. A program végrehajtását a Bizottság koordinálja. (World Food Regulation Review, 1992. december, 4. oldal)

39/93 Németország - Újabb szigorítások várhatók a hormonkészítmények alkalmazásában

Filipo Pandolfi, az Európai Közösség Tudományos, Kutatási és Fejlesztési Bizottságának tagja az Európai Parlamentnek a hormonkészítmények szarvasmarha tenyésztésben történő illegális felhasználásáról rendezett vitájában kijelentette: a jövő év elején a Bizottság javasolni fogja az érvényben lévő rendeletek olyan irányú módosítását, amely lehetővé teszi a hormonok alkalmazásával kapcsolatos további szigorítások bevezetését. A módosításra vonatkozó javaslatok alapját az a jelentés képezi, amelyben a Bizottság részletesen kiértékeli a hormonkészítmények felhasználásának a 12 tagállamban jelenleg követett gyakorlatát. Az új javaslatok egyaránt kezdeményezik majd a tiltott készítmények jegyzékének kiterjesztését, illetve az anabolikus szerekkel kapcsolatos ellenőrzés lényeges kiszélesítését. Így például várhatóan felkerül a listára a jelenleg a szarvasmarhák köhögésének

kezelésére a Közösség területén törvényesen használható cleanbuterol, melynek alkalmazási körét az Egyesült Királyságban már 1992. január 1-től kezdve lényegesen korlátozták. Az Európai Parlament közgyűlése végül olyan határozatot fogadott el, amely felhívja a figyelmet a felügyeleti tevékenység nagyobb nemzetközi szintű koordinációjának szükségességére, aggasztónak nevezve ugyanakkor azt a tényt, hogy a közösségi hormon direktívák előírásainak teljesítését ellenőrző állatorvos felügyelők megfélemlítésnek és különféle fenyegetéseknek vannak kitéve az illegális hormon kereskedelemben érdekelt személyek részéről. (World Food Regulation Review, 1992. december, 4-5. oldal)

40/93 Egyesült Királyság - Az alacsony alkohol tartalmú italok jelölési előírásainak megváltoztatása

A brit kormány az EK Bizottság észrevételeit várja ahhoz az elképzeléséhez, miszerint megváltoznának az alacsony alkohol tartalmú italokra vonatkozó jelölési előírások az Egyesült Királyságban. Így például 0,05-1,2 térfogatszázalék alkoholt tartalmazó italnak is fel kell majd tüntetni az alkoholtartalmát (World Food Regulation Review, 1992. december, 6. oldal).

41/93 Egyesült Királyság - A marhahús új higiéniai előírásai

Az EK szabványoknak megfelelő marhahús higiéniai szabványokat adnak ki az Egyesült Királyságban. A Friss Hús Higiéniai és Ellenőrzési Előírások 1993. január 1-én lépnek életbe, és helyettesíteni fognak gyakorlatilag minden, a friss húsról és a feldolgozására vonatkozó brit rendelkezést (World Food Regulation Review, 1992. december, 7. oldal).

42/93 Franciaország - Az Európai Parlament jóváhagyta a Bizottság módosító javaslatát

Októberi és novemberi ülésén az Európai Parlament előzetes jóváhagyását adta számos, az élelmiszerekre vonatkozó olyan bizottsági javaslatnak, amely magában foglalja a zsírtartalom jelölését, az élelmiszer ellenőrzési szabványokat, az extrakciós oldószereket, a higiéniai előírásokat, az édesítő szerek használatát, valamint a gyümölcslevek és az aromás borok szabványait. Az alábbiakban rövid összefoglalást adunk a javasolt változtatásokról.

Az EK Bizottság korábban indítványozta, hogy a **kenyérre kenhető élelmiszerek** (elsősorban a vaj és a margarin) címkéjén tüntessék fel a készítmény zsírtartalmát, valamint azt, hogy a zsír növényi eredetű-e, vagy pedig a tejből származik. Az említett bizottsági javaslat ezen kívül az egész Közösségre vonatkozóan kezdeményezi a kenyérre kenhető élelmiszereként felhasznált, tejből, illetve más forrásból származó zsírok meghatározásának, osztályozásának, jelölésének és értékesítésének szabályozását. Fölöslegesnek és zavarónak tartja ugyanakkor a Bizottság a címkén alkalmazott túl részletes leírásokat.

Az élelmiszer **ellenőrzési szabványok** megkövetelnék a tagállamoktól, hogy az illetékes laboratóriumok mindenben feleljenek meg az EN 45001 Európai Szabványban előírt általános működési kritériumoknak, továbbá, hogy az

ellenőrzést végző személyek megfelelő szakképesítéssel rendelkezzenek. A direktíva javaslat előírásai ezen kívül lehetővé tennék, hogy a Bizottság szakemberei együttműködhessenek a tagállamok élelmiszer hatóságaival, és hogy rendszeresen éves jelentéseket adjanak ki az ellenőrzési programok egész Közösség területén történő végrehajtásáról.

Az Európai Parlament megadta a végső jóváhagyást ahhoz a bizottsági javaslatához is, amely módosítja a tagállamoknak az élelmiszerek és az élelmiszer alkotórészek előállításában felhasznált **extrakciós oldószerekkel** kapcsolatos jogszabályai harmonizálásáról szóló 88/344 számú direktívát. A változtatás új megszorítások bevezetésére irányul a mellékletben felsorolt olyan oldószerek kombinált használatára vonatkozóan, mint az aceton, a metanol és az etil-metil-ke-ton. Új tűréshatárokat állapítanak meg a maximális szertartalomra és a maradvány értékekre nézve is. A módosított direktíva előírásainak nem megfelelő termékek forgalmazását 1994. január 1-től megtiltják.

Az EK Bizottságnak az **élelmiszer higiénia**ra vonatkozó, közösségi szintű jogi keretek felállítását célzó javaslata olyan általános szabályozás létrehozására irányul, amely egyaránt alkalmazható az élelmiszer szektor egészére, valamint az élelmiszer-lánc egyes lépcsőfokaira külön-külön is. Ezáltal lehetővé válna a korábbi "vertikális" jogi szabályozás leépítése, amely - mivel az egyes élelmiszer csoportokra állapított meg speciális előírásokat - zavaró volt az élelmiszeripar, a fogyasztók és az egészségügyi hatóságok számára egyaránt. Javasolja továbbá, hogy a tagállamok egyes élelmiszeripari ágazatai készítsenek és alkalmazzanak olyan, a jó higiéniai gyakorlattal kapcsolatos dokumentumokat, amelyek nem annyira a nemzeti és szakmai, hanem inkább az európai higiéniai normákon alapulnak.

Az **édesítő szerek** élelmiszerekben történő felhasználásával kapcsolatos előírások harmonizálását célzó direktíva javaslat csak a már 1992. január 1. előtt is meglévő tilalmak fenntartását engedélyezi. A tagállamok azonban kötelesek a határaikon belül bizonyos, a tiltott édesítő szereket felhasználó nem-hagyományos élelmiszerek előállítását is engedélyezni mindaddig, amíg azok megfelelnek az élelmiszer adalékokra vonatkozó direktíváknak.

Végül az Európai Parlament javasolja, hogy a tagállamok **gyümölcslevekkel** kapcsolatos előírásai harmonizálásáról rendelkező 75/726, 79/168, 81/487 és 89/394 számú direktívákat foglalják össze egységes szövegbe, miközben azok lényege gyakorlatilag változatlan maradna. Az aromás borokkal és alkoholokkal kapcsolatos javaslat az év végéig megtiltaná az ólomtartalmú kupakkal és fóliával ellátott italok forgalmazását. A borok, valamint a pezsgő- és likőrborok vonatkozásában már hasonló tilalom van érvényben. Az aromás italok gyártói a raktári készletek kimerüléséig még folytathatják az ólomkupakos palackok értékesítését. (World Food Regulation Review, 1992. december, 11-12. oldal)

43/93 USA - Új, egészséges címkét kapnak az élelmiszerek

Jelentős változásokra lehet számítani az USA élelmiszer jelölési gyakorlatában, ugyanis az Egészségügyi és Humán Szolgáltatások Minisztériuma (HHS) olyan szabványos élelmiszer címkét dolgozott ki, amelyen a termék zsír-, koleszterin-, nátrium- és szénhidrát tartalmát az ajánlott napi fogyasztás százalékában kell feltüntetni. Várhatóan 1994 májusától az új címke használata minden feldolgozott élelmiszer esetében kötelező lesz, még akkor is, ha az adott készítményt nem az Egyesült Államok területén állították elő. Így az új előírás import élelmiszerek tízezreit érinti majd. Az élelmiszerek jelölési gyakorlatának megváltoztatása kb. kétmilliárd dollárba fog kerülni, de nagyban hozzájárul majd az amerikai fogyasztó egészségének megőrzéséhez.

Az USDA és a HHS közötti kompromisszun eredményeként kialakított új címke neve: Nutrition Facts. Az első sorban az adott kiszerezési egység térfogatát tüntetik fel angol nyelvű megnevezéssel és metrikus mértékegységben egyaránt (pl. 1/2 pohár, 114 g). A következő sorban megjelölik azt is, hogy a szóbanforgó kiszerezési egységekből egy nagyobb konténer hány darabot tartalmaz. Ezután egy táblázat következik, amely grammban és 2000 kalória napi fogyasztásra vetítve, az ajánlott napi fogyasztás százalékában is feltünteti a készítmény teljes zsír-, teljes telített zsír-, koleszterin-, nátrium-, teljes szénhidrát-, cukor-, emészthető rost- és fehérje tartalmát. A táblázat alatt található az A és a C vitamin, valamint a kalcium- és a vastartalom százalékban kifejezve. Ezután a következő, csillaggal megjelölt magyarázó szöveget olvashatjuk: "A százalékos értékek 2000 kalória napi fogyasztást alapul véve kerültek megállapításra. Az Ön egyéni napi fogyasztási értékei a saját kalória szükségletétől függően magasabbak vagy alacsonyabbak lehetnek." A címke ezután következő alsó táblázata - 2000, illetve 2500 kalória napi fogyasztásra - grammban vagy milligrammban kifejezve adja meg a teljes zsír, a telített zsír, a koleszterin, a nátrium, a teljes szénhidrát, valamint a rost naponta fogyasztásra ajánlott mennyiségét. Végezetül a címke alján a három fő tápanyag-csoport energia tartalmát tüntetik fel, az alábbiak szerint: 1g zsír = 9 kalória, 1g szénhidrát = 4 kalória, 1g fehérje = 4 kalória.

Az élelmiszerek jelölésének új koncepciójával szemben - elismerve annak informatív jellegét - sokan fenntartásaiknak adnak hangot, túl bonyolultnak és költségesnek tartva azt. Különösen aggódik a húsipar, mivel készítményei eredendően sok állati zsíradékot tartalmaznak, s így nem tartják üdvösnek a zsírtartalom ajánlott napi fogyasztás százalékában történő feltüntetését. (World Food Regulation Review, 1993. január, 13-14. old.)

44/93 Belgium - Decentralizáció vagy harmonizálás?

A Confederation des Industries Agro-Alimentaire (CIAA) által rendezett konferencián Alan Schaub, az Európai Közösségek Bizottsága belső piaci ügyekért felelős főigazgatójának helyettes vezetője kijelentette: a Bizottságnak az agrár-ipari szektor jogi szabályozására irányuló kísérleteit az érintett ágazatok részéről számos, sok esetben egymásnak is ellentmondó kritika éri. Annak ellenére, hogy

nincs az európai gazdaságnak még egy jogilag annyira szabályozott területe, mint az élelmiszer termelő szektor, a Bizottsághoz mind az alul-, mind a túlszabályozást illetően érkeznek panaszok. Több mint ezer jogi előírás vonatkozik a szektorra, amelyek között van néhány önkéntességen alapuló direktíva is. Egyes tagállamok szeretnék a saját iparukat megvédeni a versenytől. Ez a törekvés gyakran szül ellentmondást, mivel minden jogi szabályozás alapelve a fogyasztóvédelem és a tisztességes verseny biztosítása.

A CIAA Konferenciát alig egy hónappal az egységes európai piac 1993 januárjára tervezett megvalósítása előtt hívták össze, elsősorban a Közösség által már sokszor beharangozott decentralizációs törekvések megvitatására. Francis Gautier, a CIAA elnöke szerint az előttünk álló évtized döntő fontosságú lesz az élelmiszeripari ágazatok szempontjából. "Fontos feladat ugyan a harmonizálás érdekében munkálkodni, mégsem ez a CIAA végső célja. Más célkitűzések a kereskedelem szabadságára irányulnak" - mondotta. Visszautasította az olyan híreszteléseket is, miszerint a Bizottság - az amerikai Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció (FDA) mintájára - egy központi hivatal felállítását tervezné. Éppen ellenkezőleg: centralizálás helyett a tagállamok saját tudományos intézményeit kell kihasználni, mivel ez jobban előmozdíthatja az árucikkek szabad mozgását. (World Food Regulation Review, 1993. január, 12. old.)

45/93 Magyarország - A papírdobozos csomagolás a jövő útja

A dobozott italok számára karton csomagolóanyagot gyártó szervezetek képviselői november 20-i szimpóziumukon frontális támadást intéztek a műanyagból és üvegből készült konténerek ellen. Igyekeztek meggyőzni a kelet-európai országok élelmiszer- és italgyártóit, hogy termékeik számára - de környezetvédelmi szempontból is - sokkal előnyösebb a kartondobozos csomagolás. Baltasar Zsolt, a magyar Környezetvédelmi Minisztérium munkatársa elmondotta: a Magyarországon elhamvasztásra kerülő hulladék 6-8%-a műanyag, amelynek legalább egyharmad részét a szénsavas üdítőitalok csomagolására használt PVC teszi ki. Az égetés során a légkörbe kerülő dietilén-dioxid mennyisége 50-szeresen felülmúlja azt a felső értéket, amelyet a júliusban hatályba lépő új rendelkezések engedélyezni fognak. Tekintettel arra, hogy az égető kemencék füstszűrő berendezésekkel való felszerelése horribilis összegekbe kerülne, a magyar kormány a műanyag csomagolóeszközök betiltását fontolgatja. A Környezetvédelmi Minisztérium pedig olyan adónak az italokra való kivetését tervezi, amely lehetővé tenné a csomagolóanyag-váltás költségeinek finanszírozását. A Tetra Pak International jelenlevő képviselője szerint a kelet-európai hatalmas élelmiszer veszteségek legnagyobb része a helytelen elosztási és csomagolási viszonyoknak tulajdonítható. Magyarország azonban ezen a téren kivétel, mivel prioritásként kezeli a csomagolóanyag-ipar fejlesztését, belátva azt, hogy a jelenleg széleskörűen alkalmazott műanyag zacskókkal szemben csakis az italok papírkartonos csomagolása jelenthet életképes alternatívát. Helyes hozzáállást tükröz a papírdobozok elégetése is, mivel az így keletkező energia

számos más energiaforrás kiváltását teszi lehetővé. (World Food Regulation Review, 1993. január, 5-6. old.)

46/93 Kanada - Változó élelmiszer szabályozás

Számos, a mezőgazdasági és az élelmiszer termelő ágazatokkal kapcsolatos szabályozás megváltoztatására készülnek Kanadában. A 38 módosításra kerülő gyakorlati szabályozás többek között a következőkre terjed ki: az élelmiszer adalékok biztonsági szempontból általánosan elismert jegyzékének összeállítása, a hús ellenőrzésére vonatkozó országos szabványok kialakítása, valamint a hús- és a baromfi készítmények minden előírásának megerősítése (World Food Regulation Review, 1993. január, 3. old.)

47/93 Franciaország - A minőségi követelmények már a szállítókra is vonatkoznak

A francia DANONE tejipari cég "Minőségi Charta" megállapodást köt a tejszállítóival. A cég egyik szóvivője szerint ezek a megállapodások garantálják majd, hogy a szállítók mindenben eleget tegyenek az élelmiszer higiéniaira vonatkozó közösségi előírásoknak, továbbá, hogy tartsák tiszteletben a DANONE által kidolgozott helyes termelési gyakorlatot és tejminőségi szabványokat (World Food Regulation Review, 1993. január, 5. old.)

48/93 Izrael - A tápérték feltüntetése a címkén

Haim Ramon egészségügyi miniszter legutóbbi döntése értelmében - lehetőség szerint már 1993 márciusától - minden, Izraelben kisserelt élelmiszer címkéjén fel kell tüntetni a tápértékekkel kapcsolatos információt. Az import élelmiszerekre vonatkozóan azonban egyelőre nem jelentettek be ilyen jelölési követelményeket (World Food Regulation Review, 1993. január, 6. old.)

49/93 USA - Véglegesítették a tápérték jelölésére vonatkozó előírásokat

Hosszas késlekedés után az Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció (FDA) január 6-án közzétette a végleges előírásokat az élelmiszerek tápértékének jelölésével kapcsolatban, szabályozva egyszersmind az egészségügyi jellegű megállapítások és szakkifejezések használatát is. Mindezt még az 1990-ben a Kongresszus által kibocsájtott Tápérték Jelölési és Oktatási Törvény (NLEA) rendelte el, amely megbízta az FDA-t az élelmiszerek egységes jelölési előírásainak kidolgozásával. A fő cél a vásárló megtévesztésére alkalmat adó jelölések elleni küzdelem, így a mostani előírások olyan szakkifejezések használatát is engedélyezik, mint pl. "könnyű", "alacsony zsírtartalmú", vagy "magas rosttartalom". Most első alkalommal járult hozzá az FDA ahhoz, hogy az élelmiszerek címkéjén utaljanak az adott készítmény fogyasztása és bizonyos betegségek között esetleg fennálló összefüggésre. Az új előírásban foglaltak végrehajtására az élelmiszer gyártók 1994. május 8-ig kaptak határidőt. A mostani rendelkezések - becslések szerint - mintegy 257 ezer feldolgozott élelmiszere vonatkoznak. Bár a NLEA nem kötelezte a Mezőgazdasági Minisztériumot arra, hogy módosítsa a hatáskörébe tartozó hús- és baromfi készítmények jelölési előírásait, az USDA kész önként

elfogadni az FDA által kidolgozott irányelveket, így a legtöbb élelmiszer címkéje egységessé válik az Egyesült Államokban. A fűszereket és az élelmiszer kiskereskedőket nem kötelező jelleggel ugyan, de erősen ösztökélik arra, hogy a tápértékkel kapcsolatban az eladás helyszínén nyújtsanak tájékoztatást a hús leggyakrabban fogyasztott friss zöldség- és gyümölcsféle, illetve nyers hal esetében.

Az új tápérték jelölési előírások nem vonatkoznak azokra az élelmiszerekre (éttermi készítmények, helyben előállított, azonnal fogyasztott élelmiszerek, nyers kávé és tea, ömlesztett élelmiszerek, fűszerek, stb.), amelyek egyik tápanyagból sem tartalmaznak jelentős mennyiséget. A 12 négyzethüvelyknél (77,4 cm²) kisebb felületű csomagokon nem kell feltüntetni a tápértékkel kapcsolatos információt. A kiszerelek nagyságától függően az FDA két változatot dolgozott ki az élelmiszerek címkéjére, más-más információ tartalommal. A technikai részletek vonatkozásában az FDA február elejéig várja az érdekeltek észrevételeit. (World Food Regulation Review, 1993. február, 11-12. old.)

50/93 EK - Új direktíva készül a fogyasztók félretájékoztatásának megelőzésére

További átdolgozásra szorul az a direktíva tervezet, amely az élelmiszerek reklámozásának szabályozásával a fogyasztók érdekeinek fokozott védelmére lenne hivatott az Európai Közösség egész területén, megtiltva a termékek címkéjén a könnyen félreértelmezhető kijelentések használatát. Az egyes fogyasztói érdekvédelmi szervezetek 1993 tavaszára tervezik a legutóbbi, tavaly szeptemberi direktíva javaslatokkal kapcsolatos észrevételeik közzétételét. Így például az Európai Bizottság tanácsadó testületeként funkcionáló Fogyasztói Konzultatív Bizottságot aggasztják a legújabb tervezet mellékletében felsorolt bizonyos technikai részletkérdések, elsősorban az adalékanyagok engedélyezett mennyiségei. Bár a tárgykörhöz tartozó 79/112. számú direktíva és más korábbi rendelkezések továbbra is érvényben maradnak, az EK Bizottság szakítani készül azzal az eddigi megfontolásával, hogy csupán listaszerűen felsorolja a reklámozás céljaira tiltott kifejezéseket. Az új rendelkezés ehelyett - a "flexibilis ellenőrzés" jegyében - egy sokkal univerzálisabb megközelítésre törekszik, amikor a címkén feltüntetett kijelentések és megállapítások pontossága tekintetében bizonyítási kötelezettséget ír elő mind a termelők, mind a forgalmazók számára. Bárki kiírhat majd bármit a címkére, de meg kell tudnia indokolni az adott kijelentés használatának szükségességét, és adott esetben bizonyítania is kell annak helytálló voltát. A rendelkezés betartását az egyes tagállamok kormányai biztosítanák a Közösség által megadott egységes értelmezés szerint. (World Food Regulation Review, 1993. február, 13. old.)

51/93 Egyesült Királyság - Regisztrált élelmiszer elnevezések

Júliustól érvénybe lép az Egyesült Királyságban az élelmiszerek regisztrált elnevezéseinek rendszere. Ez azt jelenti, hogy a hagyományos, a regionális és a különleges élelmiszerek előállítói olyan hiteles, magas minőségi színvonalat

reprezentáló készítményeknek ismertethetik el termékeiket, amelyeket azután minden nehézség nélkül elfogadnak a világ bármely exportpiacán. Az ily módon regisztrált termékeket ugyanis automatikusan minőségi brit élelmiszerekként ismerik el. Az új brit regisztrálási rendszer azokat a közösségi előírásokat valósítja meg a szigetországban, amelyek az élelmiszerek jellemző sajátosságainak tanúsításáról, illetve a földrajzi eredettel kapcsolatos jelölések és elnevezések védelméről rendelkeznek (EEC 2081/92 és EEC 2082/92). A rendszer működtetését a gyakorlatban - így a tájékoztatást, a szaktanácsadást, a pályázatok elbírálását, valamint az ellenőrzés megszervezését - az "Élelmiszerek Britanniából" elnevezésű testület biztosítja. Tekintettel arra, hogy a regisztrált elnevezések garanciát nyújtanak az adott élelmiszer kiváló ízére és minőségére, lehetővé teszik a brit termelők számára az egységes európai piac által nyújtott előnyök jobb kihasználását. Hasonló regisztrálási rendszer "appellation controlée" elnevezés alatt már Franciaországban is működik. (World Food Regulation Review, 1993. február, 9. old.)

52/93 Franciaország - Zöld Pont

Az újra felhasználható csomagolással ellátott élelmiszer készítmények ún. "Zöld Pont" jelzést kapnak február elejétől Franciaországban is, hasonlóan a német "Grüne Punkt" jelzéshez. (World Food Regulation Review, 1993. február, 6-7. old.)

53/93 Ausztrália - Hazai élelmiszer összetevők feltüntetése

Törvénytervezetet dolgoztak ki Ausztráliában a belföldön előállított élelmiszerek jelölésének pontosítására. Ezentúl azt is fel kívánják tüntetni, hogy valamely készítmény milyen arányban tartalmaz ausztrál komponenseket. (World Food Regulation Review, 1993. február, 3. old.)

54/93 Japán - Meddig fogyasztható egy élelmiszer?

A nyugati mintának megfelelően úgy kívánják módosítani Japánban az élelmiszerek jelölését, hogy a fogyaszthatósági határidő lejárata legyen feltüntetve. (World Food Regulation Review, 1993. február, 7. old.)

55/93 USA - Az élelmiszerek jelölésének új, átfogó szabályozása

Az Élelmiszer és Gyógyszer Adminisztráció (FDA) januárban kiadta az 1990. évi Tápérték Jelölési és Oktatási Törvény (NLEA), valamint az ahhoz kapcsolódó címkézési-jelölési előírások végrehajtásával kapcsolatos végleges utasításait. Ezzel egyidőben az USA Mezőgazdasági Minisztériuma (USDA) is kötelező érvényű jelölési előírásokat adott ki a hús- és baromfi készítményekre vonatkozóan, amelyek bár igen hasonlóak az FDA által kidolgozott szabályokhoz, mégsem teljesen ugyanazok. Emellett napvilágot láttak olyan előírások is, amelyek az élelmiszerek tápanyag-tartalmának és összetételének, valamint a kapcsolódó egészségügyi megállapításoknak a címkén való feltüntetését szabályozzák. Ezen túlmenően az FDA javaslatot tett a palackozott ivóvízre, valamint a csomagolásra vonatkozó előírások korszerűsítésére is. A cikk részletes áttekintést nyújt az új

szabályozás következő legfontosabb megállapításairól: az érintett élelmiszerek köre és a kivételek, a címke alakja és mérete, a kötelező jelleggel, illetve önkéntes elhatározás alapján feltüntetendő információ (a termék összetétele természetes mértékegységben és az ajánlott napi fogyasztás százalékában, a termék származási helye, az egy alkalommal általában felhasználandó mennyiségek "konyhai" mértékegységben, pl. kávéskanál, szelet, csésze, stb.), a termék azonosságát biztosító előírások, egészségügyi jellegű megállapítások (vagyis az egyes tápanyagok és élelmiszerek fogyasztása és bizonyos betegségek fellépése közötti, tudományosan bizonyított kapcsolat), végezetül a csomagolás módja és a konténerek töltése. Bár az említett új rendelkezések - eltekintve néhány speciális előírástól - általában csak 1994. május 8-án lépnek hatályba, az élelmiszer gyártók, feldolgozók és forgalmazók körében máris élénk reagálás tapasztalható. Mind komplexitását, mind hatályát tekintve ugyanis példa nélkül álló az FDA és az USDA által kidolgozott élelmiszer jelölési szabályzat, amely jelentős beruházásokat követel minden érintett vállalattól, ha azok meg akarják őrizni piaci pozícióikat. (World Food Regulation Review, 1993. március, 14-18. old.)

56/93 USA - Az élelmiszer vizsgálati eljárások nem felelnek meg a mai követelményeknek

Egy tragikus kimenetelű ételmérgezés során két gyerek életét veszítette és 350 ember súlyosan megbetegedett Washington államban. Az USDA Élelmiszer Biztonsági és Felügyeleti Szolgálat az eset alapos kivizsgálása után megállapította, hogy a súlyos ételmérgezés egy Jack-In-The-Box étteremből indult ki, ahol E.coli által fertőzött hamburgert árusítottak. Az élelmiszer szennyeződést azonban nem csupán az éttermi feldolgozás hiányos higiéniai feltételei okozták, hanem a szállító vágóhidat is súlyos felelősség terheli. Az eset kapcsán komoly bírálatok érték az USDA hús és baromfihús ellenőrzési rendszerét is. A Szenátus Mezőgazdasági, Élelmiszerügyi és Erdészeti Albizottsága által szervezett meghallgatáson Mike Espy, az USDA mezőgazdasági államtitkára kijelentette: a jelenleg használatos vizuális ellenőrzési program egyre kevésbé alkalmas a mai fogyasztók élelmiszer biztonsági igényeinek kielégítésére. Az államtitkár ígéretet tett arra, hogy az új, átfogó hús és baromfihús biztonsági program kidolgozásáig maximálisra növelik a jelenlegi programok hatékonyságát. Mr. Espy különbséget tett a rendszer továbbfejlesztésének "evolúciós" és "revolúciós" útja között. Az előbbi a mostani ellenőrzési eljárások kiszélesítését és továbbfejlesztését jelenti a legújabb keletű tudományos technológiák adta lehetőségek maximális kihasználásával, míg az utóbbi eddig soha nem alkalmazott módszerek (besugárzás, szerves savak, állati vakcinák) bevezetésére irányul. A lényeg mindenképpen az, hogy a jelenlegi, többségében érzékszervi vizsgálatokat (szemrevételezés, íz, illat) a tudományosan megalapozott vizsgálati módszereknek kell felváltaniuk. (World Food Regulation Review, 1993. március, 12. old.)

57/93 EK - Meg kell szigorítani a hormonkészítmények állattenyésztésben való felhasználását

Négy, közelebbről meg nem nevezett EK-tagállam együttműködési készségének hiánya miatt a Bizottság kénytelen volt elhalasztani a hormonok állattenyésztési célokra való felhasználásáról szóló jelentés, valamint a vonatkozó jogszabályok megszigorítását célzó javaslat kidolgozását. Az ügy előzménye, hogy még októberben a Bizottság bejelentette: a hormonkészítmények használatával kapcsolatos közösségi szabályozás szigorítására van szükség, nevezetesen a tiltott hormonok jegyzékének kibővítésére, illetve az anabolikus anyagokra vonatkozó ellenőrzések fokozására. Külön is megemlítésre került a köhögés ellen használatos clenbuterol, melynek alkalmazása az Egyesült Királyságban már ma is szigorúan korlátozott. Az EK Mezőgazdasági Bizottságának egyik tagja szerint Brüsszel szabálysértési eljárást kezdeményez azon tagállamok ellen, amelyek nem hajtják végre a hormonokkal kapcsolatos előírásokat. Minden élelmiszer termelőnek és gyógyszergyártó cégnek nagyobb felelősséget kell vállalnia az illegális hormonhasználat megelőzése terén. Az állattenyésztési célú hormonkészítmények korlátozott alkalmazhatósága kereskedelmi jellegű feszültségeket válthat ki a Közösség és az Egyesült Államok között. (World Food Regulation Review, 1993. március, 4. old.)

58/93 EK - Új élelmiszerek

Számtalan határidő módosítás és késlekedés után végre a Közösség napirendjére kerül a genetikai úton módosított, újszerű élelmiszerekkel kapcsolatos szabadalom és fogyasztóvédelem kérdése. Ezzel összefüggésben viszont újabb ellentétek kirobbanása várható a különböző érdekvédelmi csoportok között (World Food Regulation Review, 1993. március, 13. oldal)

59/93 Belgium - Környezetvédelmi adó csomagolóanyagok után

Környezetvédelmi adót vetnek ki egyes fogyasztási cikkek csomagolása után Belgiumban. Az intézkedés igen sokféle csomagolóanyagot érint, de a környezetbarát és az újra felhasználható termékekre részleges vagy teljes mentesség adható (World Food Regulation Review, 3. old.)

60/93 Egyesült Királyság - Vákuumos csomagolás

A vákuumos csomagolásról és a kapcsolódó eljárásokról az Egyesült Királyságban kiadott jelentés nagy figyelmet szentel a Clostridium botulinum által okozott potenciális veszélynek (World Food Regulation Review, 1993. március, 9. old.)

61/93 USA - Rákkeltő anyagok

A Környezetvédelmi Hivatal (EPA) által nyilvánosságra hozott jegyzék a feldolgozott élelmiszerekben felhalmozódó rákkeltő peszticid maradványokról vegyes reakciót váltott ki az egyes érdekvédelmi csoportok részéről. A korábbi Bush-adminisztráció nem járult hozzá a jegyzék publikálásához (World Food Regulation Review, 1993. március, 9-10. old.)

Élelmiszer-törvények és kapcsolódó rendeletek, utasítások, szabályozások

Brit Élelmiszerbiztonsági Törvény
(1990., angol: 57 oldal; 130/1992)

Hivatalos magyarázatok a Brit Élelmiszerbiztonsági Törvényhez
(1990. december, angol: 15 oldal; 147/92)

Az új Brit Élelmiszer-törvény keretében előírt szövegminták és űrlapok
(1991. 05. 20., angol: 13 oldal; 143/92)

A Bizottság által 1991. márc. 21-én előterjesztett 91/C108/08 számú Tanácsi direktíva javaslat a Bizottság által nyújtott anyagi támogatásról, valamint a tagállamok közreműködéséről az élelmiszerekkel kapcsolatos problémák tudományos vizsgálatánál
(1991. 03. 27., német: 4 oldal; 135/92)

Jelölés

USA bejelentés további javaslatokról a tápérték jelölés területén
(1991. 01. 11., angol: 2 oldal; 131/92)

USA közlemény a tápérték jelöléssel kapcsolatos törvényjavaslatok megtárgyalásának a helyzetéről
(1991. 01. 11., angol: 2 oldal; 132/92)

USA javaslat az élelmiszerek jelöléséről (adalékanyagok jegyzéke a szabványosított élelmiszerekhez)
(1991. 06. 21., angol: 46 oldal; 133/92)

USA tanulmány a tápérték jelöléssel kapcsolatos fogyasztói magatartásról
(1991. 05. 20., angol: 13 oldal; 144/92)

USA bejelentés a Tápérték Jelölési Törvény elfogadásáról
(1990. 10. 30., angol: 6 oldal; 145/92)

USA törvény a tápérték jelöléséről és az azzal kapcsolatos tájékoztatásról
(1990, angol: 12 oldal; 146/92)

Tápérték jelölés: irányelvek és problémák a 90-es évekre
/A Tápanyag Összetétel és Élelmiszer Jelölés Bizottság kiadványa./
(1990, angol: 187 oldal; 149/92)

USA - 10 éves megfigyelő és kutatási program a tápérték jelölés területén
(1991. 10. 29., angol: 51 oldal; 148/92)

A Bizottság 1991.-ben kelt 91/C 270/02 számú értelmező közleménye az élelmiszerek forgalmi jelöléséről
(1991. 10. 15., német: 2 oldal; 153/92)

EGK javaslat egy Tanácsi rendelet megalkotására a földrajzi adatok védelméről, illetve a származással kapcsolatos elnevezésekről (1990. 12. 19., német: 18 oldal; 134/92)

A Bizottság által 1990. dec. 11-én előterjesztett 91/C 30/05 számú Tanácsi direktíva javaslat az élelmiszerek különleges sajátosságainak a tanúsításáról (1990. 12. 11., német: 13 oldal; 136/92)

Adalékanyagok

A szulfitek alkalmazásának feltételei (1990. május, angol : 12 oldal; 140/92)

Tanácsi direktíva javaslat az egyes élelmiszeradalékokról /munka példány/ (1990. szeptember, angol: 33 oldal; 141/92)

Tanácsi direktíva javaslat az édesítőszer élelmiszerekben való használatáról (1990., angol: 24 oldal; 142/92)

A Tanács közös álláspontja az élelmiszerekben való felhasználásra engedélyezett édesítőszerrel kapcsolatos direktíva kibocsátására (1991. 12. 5., német: 14 oldal + 1 oldal korrigendum; 152/92)

Tanácsi direktíva tervezet a színezékeken és édesítőszeren kívüli egyéb élelmiszeradalékokról (1991, angol: 51 oldal; 137/92)

Tanácsi direktíva javaslat-tervezet a színezékekről (1991. 02. 25., angol: 15 oldal; 139/92)

Tanácsi direktíva javaslat az élelmiszerekben használatos színezékekről (1991. 12. 10., angol: 18 oldal; 138/92)

A Bizottság által 1991. dec. 10.-én előterjesztett 92/C 12/05 számú Tanácsi direktíva javaslat az élelmiszerekben való felhasználásra engedélyezett színezékekről (1992, német: 9 oldal; 151/92)

A Bizottság által 1993. ápr. 20.-án előterjesztett 93/C 134/05 számú módosított Tanácsi direktíva javaslat az élelmiszerekben használatos színezékekről (1993. 04. 20., angol: 10 oldal; 170/93)

Húsipar

Félsertések új kereskedelmi osztályozási szabálya /munkadokumentum a szakmai továbbképzés és szaktanácsadás számára/ (1991. 01. 14., magyar: 12 oldal; 150/92)

A hírekben közöltek háttéranyagai a megadott számok alapján a KÉKI-ÉLMINFO-nál megrendelhetők.